

Bc. Anna Bartoňová: Působení školní psycholožky/psychologa v oblasti učitelského vyhoření.

Diplomová práce. Oponentský posudek.

Studentka Anna Bartoňová ve své práci kvantitativně zkoumá působení školních psychologů/psycholožek v oblasti učitelského vyhoření. Cílem práce je popsat, jak školní psychologové/psycholožky vnímají syndrom vyhoření a jakým způsobem přispívají k prevenci či samotnému řešení syndromu vyhoření u učitelů/učitelek na základních školách, kde působí. Empirická část nás seznamuje s průběhem a výsledky kvalitativního výzkumu. Ten byl realizován prostřednictvím rozhovorů s 10 školními psycholožkami a 1 školním psychologem.

Téma je originální a postaveno na dobrých základech. Zdá se, že bylo dobře promyšleno, studentka se orientuje v dané problematice. Mohu pochválit, že na **začátku stojí kvalitní abstrakt** skutečně vystihující základní závěry, což je důležitá dovednost.

V oblasti školní psychologie nastudovala dostupnou českou i literaturu a většinu svého textu na ní vystavěla. Zahraničních a výzkumných zdrojů je v této části méně. Teorie věnovaná stresu a syndromu vyhoření je vystavěna vyrovnaně na českých i zahraničních, zejména výzkumných zdrojích. Zdroje jsou aktuální a dobře zvolené.

Několik dílčích postřehů k teorii:

- „V zahraničí vzniklo již několik studií zaměřených na konzultace školních psychologů s učiteli. Vyplynulo z nich, že služeb školních psychologů využívají častěji méně zkušení učitelé a že záleží na tom, v čem učitelé vidí problém. Pokud mají pocit, že problém tkví ve specifickém problému dítěte nebo dokonce v jeho rodině, během konzultací jsou více rezistentní (Knoff, 1995 in Zapletalová, 2014)“. V této části bych přivítala primární citaci a více pojednat o jednotlivých zahraničních studiích – neboť zde tví jádro práce. Usuzuji však že toto bylo naplněno v dalších kapitolách?
- Výborně bylo zvolené téma vzájemné důvěry.
- „2.3 Proces syndromu vyhoření“ – je pro mne ne úplně šťastné / srozumitelné pojmenování kapitoly
- Přínosné vidím zejména kapitoly věnované přímo stresu v učitelském povolání.
- Teorie vrcholí kapitolou Školní psychologie a syndrom vyhoření u učitelů. Toto považuji za výborné uspořádání.

Ve výsledku považuji teoretickou část považuji celkově za velmi dobře vystavěnou a zpracovanou. Autorka dokázala vytáhnout a zprostředkovat čtenáři to nejpodstatnější velmi srozumitelnou a logickou formou a její erudovaný teoretický text, který pracuje s celou řadou aktuálních zahraničních výzkumů je kvalitním zdrojem informací pro vstup do tématu.

V praktické části pak leží podstata studie. **Kvantitativní metodologie zvolena vhodně a dobře zvládnuta. Uvítala jsem přehlednou charakteristiku jednotlivých respondentů.**

Byly stanoveny 4 výzkumné otázky

1. Jak školní psychologové/psycholožky vnímají syndrom vyhoření u učitelů/učitelek na základních školách, kde působí?
2. Jaké techniky školní psychologové/psycholožky využívají při zjišťování profesní spokojenosti učitelů/učitelek?
3. Jak školní psychologové/psycholožky přistupují k prevenci učitelského vyhoření?

4. Jak školní psychologové/psycholožky pracují s učiteli/učitelkami, u kterých identifikovali syndrom vyhoření?

Všechny jsou v průběhu práce zodpovězeny.

Poznámka: Mě osobně by však více korespondovalo u 2. „Jak zjišťují spokojenost...“ (techniky mi připadají trochu zavádějící, protože pak je odpověď žádná, přestože jsme se k tématu dozvěděli mnoho zajímavého) a u 4. odpovídáte spíše na to, jak pracují s těmi, u nichž cítí ohrožení, (psycholožky syndrom vyhoření neidentifikovali / neměřili, nestanovily diagnózu před prací s učitelem ...)

Poněkud mě v průběhu čtení mátlá formulace školní psycholožky s psychologem (chápu 10+1), ale přispívala k horší srozumitelnosti např. v nadpisu: „Zdroje školních psycholožek s psychologem v oblasti syndromu vyhoření“ apod.

Analytické postupy použité v praktické části jsou adekvátní a přiměřeně hluboké. Výborná struktura: úvodní tabulka témat – vlastní text s citacemi – shrnutí závěrů. Část výsledková je strukturovaně a srozumitelně prezentována, závěry jsou „uvěřitelné“. Práci uzavírá diskuse, kde se výsledky všech oblastí konfrontují se zpracováním tématu v literatuře.

Formálně je diplomová práce v pořádku, graficky srozumitelná, bez pravopisných chyb, je ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je v pořádku, literatura poctivě citována. **Celkově se jedná o práci výbornou a doporučuji publikování závěrů formou časopiseckého článku či prezentace / vystoupení na konferenci (např. Den se školní psychologií v lednu 2019). Práci doporučuji k obhajobě.**

Možné otázky pro obhajobu:

Jak vnímáte pozici školního psychologa při práci s učitelským týmem? Je to pro Vás supervize nebo intervize?

Danou službu poskytuje jen jedna psycholožka. Uvažovala jste o tom, proč zrovna Andrea?

Zajímavé je téma Předávání následných kontaktů, ve smyslu „nemusím to zvládnout sám nebo nejsem kompetentní, posílám ohroženého učitele do externích služeb (psychoterapie, psychiatr, externí supervize ...“ – téma se v práci neobjevilo? Máte na to nějaké vysvětlení / fantazii? Může se jednat o určité přetrvávající tabu?

V Praze 2.1.2019

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.